

Magyar Táncművészeti Egyetem
1145 Budapest, Columbus utca 87-89.

ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZATA

Jelen Szabályzatot a Magyar Táncművészeti Egyetem szenátusa a 2018. november 28. napján tartott ülésén, az 55/2018. (XI.28.) számú határozatával fogadta el. A Szabályzat az elfogadás napját követő napon lép hatályba. A Szabályzat hatálybalépésével egyidejűleg a Szenátus 1/2014. számú határozatával elfogadott, korábban érvényben lévő Eszközök és források értékelési Szabályzat hatályát veszti.

T A R T A L O M J E G Y Z É K

I.	ÁLTALÁNOS RÉSZ.....	3
1.	A SZABÁLYZAT HATÁLYA.....	3
2.	A SZABÁLYZAT CÉLJA.....	3
3.	ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK.....	4
4.	A SZABÁLYZAT MÓDOSÍTÁSA, AKTUALIZÁLÁSA, FELELŐSSÉGI SZABÁLYOK.....	5
II.	AZ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKEKELÉSÉNEK RÉSZLETES SZABÁLYAI.....	5
1.	AZ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK MINŐSÍTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI.....	5
2.	MÉRLEGÉRTÉK MEGHATÁROZÁSA.....	6
3.	AZ EGYIDEJŰLEG BESZERZETT, AZONOS BESZERZÉSI ÁRHOZ TARTOZÓ, AZONOS PARAMÉTEREKSEL RENDELKEZŐ, EGYIDEJŰLEG HASZNÁLATBA VETT TÁRGYI ESZKÖZÖK, ÉRTÉKPAPÍROK, KÉSZLETEK NYILVÁNTARTÁSÁNAK RENDJE.....	6
4.	AZ ESZKÖZÖK MINŐSÍTÉSE.....	6
5.	A MINŐSÍTÉS VÉGREHAJTÁSÁÉRT VALÓ FELELŐSSÉG.....	7
6.	A BEKERÜLÉSI ÉRTÉK MEGHATÁROZÁSA.....	7
6.1.	IMMATERIÁLIS JAVAK ÉS TÁRGYI ESZKÖZÖK BEKERÜLÉSI ÉRTÉKE.....	8
6.2.	KÉSZLETEK BEKERÜLÉSI ÉRTÉKE.....	9
6.3.	A KÖVETELÉSEK BEKERÜLÉSI ÉRTÉKE.....	10
6.4.	A GAZDASÁGI TÁRSASÁGBAN VALÓ RÉSZESÉDÉS BEKERÜLÉSI ÉRTÉKE.....	10
6.5.	PÉNZESZKÖZÖK BEKERÜLÉSI ÉRTÉKE.....	10
6.6.	A KÖTELEZETTSÉGEK BEKERÜLÉSI ÉRTÉKE.....	10
6.7.	IMPORTBESZERZÉS BEKERÜLÉSI ÉRTÉKE.....	10
6.8.	EGYÉB GAZDASÁGI ESEMÉNYEK BEKERÜLÉSI ÉRTÉKÉNEK MEGHATÁROZÁSA.....	10
7.	SAJÁTOS SZABÁLYOK A BEKERÜLÉSI ÉRTÉK MEGÁLLAPÍTÁSÁNÁL.....	11
8.	A BEKERÜLÉSI ÉRTÉKBE BESZÁMÍTÓ KIADÁSOK MEGOSZTÁSA.....	12
9.	KÜLFÖLDI PÉNZÉRTÉKRE SZÓLÓ ESZKÖZÖK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK ÉRTÉKEKELÉSI SZABÁLYAI.....	12
III.	AZ ÉRTÉKCSÖKKENÉS ELSZÁMOLÁSÁNAK SZABÁLYAI.....	13
1.	TERV SZERINTI ÉRTÉKCSÖKKENÉS.....	13
1.1.	IMMATERIÁLIS JAVAK, TÁRGYI ESZKÖZÖK ÉRTÉKCSÖKKENÉSE.....	13
1.2.	AZ ÉRTÉKCSÖKKENÉSI KULCSOK.....	14
1.3.	MARADVÁNYÉRTÉK MEGHATÁROZÁSA.....	15
2.	TERVEN FELÜLI ÉRTÉKCSÖKKENÉS.....	15
IV.	A MÉRLEGBEN SZEREPLŐ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKEKELÉSÉNEK SZABÁLYAI.....	16
V.	ÉRTÉKVESZTÉS ELSZÁMOLÁSI SZABÁLYAI.....	19
VI.	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	24

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Sztv.) valamint az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Korm. rendelet. (továbbiakban: Áhsz.) értelmében a **Magyar Táncművészeti Egyetem** (továbbiakban: Egyetem) Eszközök és Források Értékelési Szabályzatát (továbbiakban: Szabályzat)

- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.);
- az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (továbbiakban: Ávtv.);
- a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (továbbiakban: Nvtv.);
- a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tao. tv.);
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.);
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Ávr.);
- az államháztartásban felmerülő egyes gyakoribb gazdasági események kötelező elszámolási módjáról szóló 38/2013. (IX. 19.) NGM rendelet;
- a kormányzati funkciók, államháztartási szakfeladatok és szakágazatok osztályozási rendjéről szóló 68/2013. (XII. 29.) NGM rendelet;
- az adott évi költségvetési törvény

figyelembe vételével a Szenátus az alábbiakban határozza meg.

1. A Szabályzat hatálya

A Szabályzat alanyi hatálya kiterjed az Egyetem eszközeinek és forrásainak leltározási és értékelési munkafolyamatában résztvevő, az Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzatában meghatározott szervezeti egységekre, az Egyetemmel közalkalmazotti, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személyekre.

A Szabályzat tárgyi hatálya kiterjed az Egyetem nyilvántartásaiban szereplő eszközökre és forrásokra.

2. A Szabályzat célja

A Szabályzat célja, hogy a Sztv. előírásaival összhangban és a számviteli alapelveknek megfelelően, az Egyetem adottságait és sajátosságait figyelembe véve, a választási lehetőségeket kihasználva az értékelési előírások alkalmazásával és felhasználásával egyértelmű, összehangolt cselekvés érvényesüljön.

Az előző évi beszámoló készítésénél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változást előidéző tényezők tartósan - legalább egy éven túl - jelentkeznek és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül.

Ennek megfelelően a Szabályzat célja továbbá, hogy:

- a) meghatározásra kerüljenek azok az értékelési elvek, módszerek, amelyekkel az Egyetem rögzíti az eszközei és a forrásai értékét,
- b) egyértelműen rögzítésre kerüljenek – az adott költségvetési szerv sajátosságainak figyelembevételével – az Egyetem azon eszközei és kötelezettségei értékelési gyakorlata, amelyek esetében az Sztv. és Áhsz. felhatalmazása alapján az Egyetem számviteli-politikai döntésén alapul az értékelés,
- c) az értékelési módszereknek minden érintett számára egyértelműnek kell lennie,

- d) tájékoztatás nyújtása a belső, illetve a külső ellenőrzés számára az Egyetem könyvviteli és költségvetési beszámoló készítési kötelezettsége során követett értékelési gyakorlatról.

3. Értelmező rendelkezések

- a) **Értékelés:** az eszközök és a források könyvviteli nyilvántartásba vételkor alkalmazott értékének és az éves költségvetési beszámoló mérlegében szereplő értékének meghatározása.
- b) **Minősítés:** döntés az adott eszköz, befektetett eszközök, illetve forgóeszközök, azon belül az egyes eszközcsoportok közé való besorolásáról, továbbá a kötelezettségeknek a könyvviteli mérleg hosszú- vagy rövidlejárátú kötelezettségek közé való elhelyezéséről.
- c) **Vételár:** a termékek, szolgáltatások beszerzése, értékesítése után fizetett, kapott, felárral növelt, engedményekkel csökkentett, áfát nem tartalmazó ellenérték, hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapír esetén ide nem értve az Sztv. 50. § (3) bekezdése szerinti vételárban lévő felhalmozott kamatot.
- d) **Felújítás:** az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak.
- e) **Karbantartás:** a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő nagyjavítást és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi.
- f) **Megszerzés:** a beszerzés, vásárlás, idegen kivitelező által létrehozott tárgyi eszköz átvételének eseménye. A tulajdonjog átruházása a megszerzés elengedhetetlen ismérve.
- g) **Létesítés:** a saját tevékenység során létrehozott tárgyi eszközök tevékenységi folyamata.
- h) **Próbaüzem:** az üzembe kerülő beruházás (illetve létesítmény) összes gépei-nek, berendezéseinek és az ezek használatát biztosító építményeknek együttes és meghatározott ideig történő üzemszerű működtetése, melynek célja annak megállapítása, hogy a rendeltetésszerű, rendszeres és folyamatos üzemeltetés biztosított-e, és a beruházás (létesítmény) alkalmas-e a meghatározott feladatok ellátására.
- i) **Üzembe helyezés:** a beszerzett, létesített tárgyi eszköz rendszeres használatba vétele.
- j) **Aktiválás:** a beruházás eredményeként létrejött tárgyi eszköz bruttó értékének állományba vétele.
- k) **Beruházás:** a tárgyi eszköz beszerzése, létesítése, saját vállalkozásban történő előállítása, a beszerzett tárgyi eszköz üzembe helyezése, rendeltetés-szerű használatbavétele érdekében az üzembe helyezésig, a rendeltetés-szerű használatbavételig végzett tevékenység. Beruházás a meglévő tárgyi eszköz bővítését, rendeltetésének megváltoztatását, átalakítását, élettartamának, tel-

jesítőképességének közvetlen növelését eredményező tevékenység is, az előbbieken felsorolt, e tevékenységhez hozzákapcsolható egyéb tevékenységekkel együtt.

4. A szabályzat módosítása, aktualizálása, felelősségi szabályok

Az Eszközök és Források Értékelési Szabályzatának elkészítéséért, felülvizsgálataért a kancellár a felelős, mely hatáskörét a gazdasági és humánpolitikai osztályvezetőn keresztül gyakorolja.

A Szabályzat módosítását a Sztv. 14. § (11) bekezdéséből következően a változások hatálybalépését követő 90 napon belül kell elvégezni.

II. AZ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSÉNEK RÉSZLETES SZABÁLYAI

1. Az eszközök és források minősítésének általános szabályai

Az Egyetem eszközeit és forrásait:

- a) a Szabályzatban foglaltak szerint kell minősíteni,
- b) a leírt értékelési elvek szerint kell a nyilvántartásokba felvenni, és
- c) a mérlegben – a Leltárkészítési és leltározási Szabályzatában leírtak szerint – leltározással, egyeztetéssel végrehajtott ellenőrzés után, az e Szabályzatban foglaltak szerint kell egyedileg értékelve szerepeltetni. Csoportos értékelés csak a Szabályzatban foglaltak szerint lehetséges.

Az értékelésnél – a Sztv. szerint – a vállalkozás (működés) folytatásának, az egyedi értékelés, a valódiság és az óvatosság elveiből kell kiindulni. Az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással, egyeztetéssel ellenőrizni és egyedenként értékelni kell, kivéve – a Számviteli Politikában rögzítettek szerint – a csoportos értékelés alá vont eszközöket. A könyvviteli mérlegtételek értékelése során figyelembe kell venni minden olyan értékvesztést, amely a könyvviteli mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érinti és az éves költségvetési beszámoló készítés napjáig bekövetkezett, ismertté vált.

Az Egyetem értékhelyesbítést nem alkalmaz.

A Sztv. 46. §-ában, valamint az Áhsz. 21. §-ában foglalt előírások alapján bekerülési (beszerzési, előállítási) értéken kell értékelni

- a) a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközöket,
- b) a nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközöket,
- c) a követeléseket,
- d) a pénzeszközöket,

csökkentve azt a Sztv.-ben, valamint az Áhsz.-ben rögzített, értékcsökkenés (immateriális javak, tárgyi eszközök), illetve értékvesztés összegével, növelve a visszaírt terven felüli értékcsökkenés, illetve értékvesztés összegével.

Az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és – a Sztv.-ben szabályozott esetek kivételével – egyedenként értékelni kell.

A beszerzett, illetve az előállított immateriális javak és tárgyi eszközök üzembe helyezését dokumentálni kell. Az üzembe helyezés dokumentumait, azok tartalmát, az

üzembe helyezésért felelős személyek körét, valamint az üzembe helyezés során követendő eljárást a Számviteli Politika határozza meg.

Az Egyetem a számviteli nyilvántartásaiban nem él a piaci értékelés lehetőségével, a számviteli nyilvántartásokban az eszközök és források a hatályos számviteli előírásoknak megfelelően bekerülési, beszerzési értéken kerülnek nyilvántartásba vételre.

2. Mérlegérték meghatározása

A mérlegben az immateriális javakat, a tárgyi eszközöket és az üzemeltetésre átadott eszközöket bekerülési értéken, illetve ezen bekerülési értéknek a terv szerinti és terven felüli értékcsökkenés összegével csökkentett, a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.

3. Az egyidejűleg beszerzett, azonos beszerzési árhoz tartozó, azonos paraméterekkel rendelkező, egyidejűleg használatba vett tárgyi eszközök, értékpapírok, készletek nyilvántartásának rendje

Az Egyetem az Áhsz. 20. § (2) bekezdésében felsorolt és ott megfogalmazott feltételeknek megfelelő eszközöket csoportosan tartja nyilván. A csoportosan nyilvántartott eszközök esetén az értékelést külön-külön, csoportonként kell elvégezni.

A mérlegképezési értékelésének általános szabályaira a Sztv. 46. §-át kell alkalmazni.

Csoportos nyilvántartás csak az ugyanazon napon, ugyanazon az egységen megvásárolt, azonos típusú, használati értékű, fajtájú, méretű eszközök esetében lehetséges. A csoportos értékelés addig az időpontig történhet, amíg valamennyi eszköz értéke az eredeti rendeltetésének megfelel, és emiatt értékvesztést valamelyikükönél nem kell elszámolni. Amennyiben erre sor kerül, a csökkentett értékű eszköz(öke)t elkülönítetten (egyedileg) kell nyilvántartani.

A Sztv. 46. § (2) bekezdése alapján az Egyetem a különböző időpontokban beszerzett, előállított, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközöknél elszámoló árral történő értékelést alkalmaz.

4. Az eszközök minősítése

Az eszközök befektetett eszközként történő minősítését kizárólag az eszköz használhatósága, rendeltetése, továbbá a tervezett használati idő alapján szabad meghatározni. Az egy éven túl használatos eszközöket a befektetett eszközök közé kell besorolni.

Immateriális javak közé csak a forgalomképes, tartós, egy évnél hosszabb feladatellátást szolgáló nem materiális eszközök vehetők fel.

A vagyoni értékű jogok közé – az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok kivételével – a feladatellátást tartósan, legalább egy évig szolgáló jogok vehetőek fel.

Az immateriális javakat beszerzéskor (előállításkor) bekerülési (beszerzési, illetve előállítási) értéken kell a könyvekbe felvenni az Egyetem Számviteli Politikájában meghatározottak szerint. Az immateriális javak bekerülési (beszerzési, előállítási) értékét az elszámolt értékcsökkenéssel csökkentett, a visszairással növelt nettó értékkel kell a könyvviteli mérlegben kimutatni.

A vásárolt szoftvertermékek módosításával, aktualizálásával kapcsolatos kiadások – ide nem értve a bővítést – nem növelik a szoftver beszerzési árát. A szoftvertermékek bővített változatának beszerzési költsége beruházásnak minősül, növeli a beszerzési árát. Az egy évnél rövidebb ideig használatos szoftverek beszerzési árát dologi kiadásként kell elszámolni pl.: egy eseti, egy évnél rövidebb ideig tartó feldolgozás céljára beszerzett számítógépes program.

Tárgyi eszközzé az egy évnél hosszabb ideig használható és használatra tervezett eszközöket kell egyedileg minősíteni.

Azokat az eszközöket, amelyek több, külön-külön nem működtethető, de egymással cserélhető, össze nem épített darabból állnak, egyedileg kell forgóeszközzé vagy tárgyi eszközzé (kis értékű tárgyi eszközzé) minősíteni. Jellemzően a számítástechnikai eszközök esetében a számítógép, monitor, billentyűzet stb. önállóan is minősíthető.

Azokat a tárgyasztalt eszközöket, amelyek a tevékenységet egy évnél rövidebb ideig szolgálják, beszerzéskor a készletek között kell leszámlalni, dologi kiadásként csak azonnali felhasználásra kiadott eszközöket lehet elszámolni. A könyvviteli mérlegben csak a raktári új készletek értéke szerepelhet.

A befektetett pénzügyi eszközök esetében a minősítést minden esetben a befektetési cél – tartós vagy nem tartós jellege – határozza meg.

A követelések fejében átvett eszközök minősítésére is az előzőekben leírt szabályok vonatkoznak.

Amennyiben az Egyetem követelése fejében eszközt – beleértve az ingatlanokat is – vesz át, azt:

- a) ha valamely tevékenységhez tartósan használatra kerül, a befektetett eszköz, vagy
- b) ha egy éven belüli használatra vagy értékesítésre kerül, a forgóeszközök közé kell felvenni.

5. A minősítés végrehajtásáért való felelősség

Az eszközök – tárgyi eszközök vagy forgóeszközök – közé történő besorolását első sorban a pénzügyi forrás meghatározásával egyidejűleg kell végrehajtani. Térítés nélküli átvételkor és egyéb esetekben a minősítés végrehajtása a gazdasági és humánpolitikai osztály munkatársának a feladata.

6. A bekerülési érték meghatározása

Az Egyetem a könyvviteli (főkönyvi és analitikus) nyilvántartásokba történő felvétel (elszámlálás) során alkalmazandó bekerülési (beszerzési és előállítási) értéket az alábbiak szerint határozza meg.

6.1. Immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értéke

Vásárolt immateriális javak bekerülési értéke

Az egységes rovatrend K61. Immateriális javak beszerzése, létesítése rovathoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár.

Vásárolt, rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök bekerülési értéke

Az egységes rovatrend K62. Ingatlanok beszerzése, létesítése, K63. Informatikai eszközök beszerzése, létesítése vagy K64. Egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár, kisajátítás útján szerzett ingatlan esetén a kártalanítás összege is.

Idegen vállalkozó által előállított rendeltetésszerűen használatba nem vett tárgyi eszközök

A beruházások bekerülési értékébe bele kell számítani az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközökhöz egyedileg hozzákapcsolható:

- a) tervezési,
- b) szállítási,
- c) rakodási,
- d) alapozási,
- e) szerelési,
- f) üzembe helyezési

munkáknak, az egységes rovatrend K62., K63., K64. rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott együttes vételárát.

A használatba vett, illetve a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközök bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelésével összefüggésben idegen vállalkozó által végzett munkák bekerülési értéke

Az egységes rovatrend K62, K63, K64. rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára.

A már használatba vett, illetve a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközön idegen vállalkozó által végzett felújítási munkák (Sztv. 3. § (4) bekezdés 8. pont) bekerülési értéke

Az egységes rovatrend K71., K72., K73. rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára.

Az ingatlanok, gépek, berendezések, felszerelések, járművek, értékét növeli az azokhoz kapcsolódóan a pénzügyi számvitelben elszámolt befejezett felújítás értéke.

Saját előállítású immateriális javak, tárgyi eszközök bekerülési értéke

Az eszköz bekerülési (előállítási) értékének részét képezik azok a költségek, amelyek:

- a) az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek,
- b) az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak, továbbá
- c) az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

Az eszköz előállítása során felmerült költségként kell figyelembe venni:

- a) a közvetlen anyagköltséget,
- b) a közvetlen személyi juttatás költségét,
- c) a közvetlen személyi juttatás járulékait, a szociális hozzájárulási adót,
- d) az egyéb közvetlen költséget (pl.: szállítási és rakodási költség,),
- e) a termék előállítása érdekében vásárolt szolgáltatások költségeit.

Az előállítási költségek közé tartoznak azok az adott eszközzel közvetlen kapcsolatba hozható, az előállításhoz kapcsolódó általános költségek arányos összegei is, amelyek az adott termékre/szolgáltatásra megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

Ilyenek:

- a) gépköltségek,
- b) az eszköz bekerülési értékének előállításához használt már üzembe helyezett eszközök (az ingatlanok kivételével) értékcsökkenési leírása,
- c) az egyéb az előállításban részt vevő kisegítő részlegek (üzemek) általános költségei.

Az előállítási költségek között kell elszámolni (és így a bekerülési (előállítási) érték részét képezi):

- a) az idegen vállalkozó által megvalósított beruházáshoz a beruházó által biztosított (az idegen vállalkozó felé nem számlázott) vásárolt anyag bekerülési (beszerzési) értékét,
- b) a saját előállítású termék, nyújtott szolgáltatás közvetlen önköltségét a vásárolt anyag, a saját előállítású termék tényleges beépítésekor, a szolgáltatás-nyújtással egyidejűleg.

6.2. Készletek bekerülési értéke

- a) A vásárolt készletek bekerülési értéke az egységes rovatrend K311. Szakmai anyagok beszerzése vagy K312. Üzemeltetési anyagok beszerzése és – a reprezentációs készletek, üzleti ajándékok beszerzésével kapcsolatosan – a K123. Egyéb külső személyi juttatások rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár.

- b) A befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek bekerülési értéke a Sztv. szerinti számított előállítási érték.
- c) A saját előállítású készletek értékét a közvetlenül felmerült anyagköltség, valamint a hozzá kapcsolódó közvetett költségek alapján kell meghatározni.
- d) A vásárolt áruk bekerülési értéke a K313. Árubeszerzés rovathoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettséggént nyilvántartott vételár.

6.3. A követelések bekerülési értéke

Az egységes rovatrend bevételeihez kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon kimutatott követelésekkel megegyező elismert, esedékes összeg.

Az adott előlegek bekerülési értéke az átutalt vagy megfizetett előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó összeg.

6.4. A gazdasági társaságban való részesedés bekerülési értéke

Az Egyetem gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedéssel nem rendelkezik.

6.5. Pénzeszközök bekerülési értéke

A forint pénzeszközök bekerülési értéke a befizetett jóváírt forintösszeg. A deviza-számlára kerülő deviza bekerülési értéke a bekerülés napjára vonatkozó, az Áhsz. szerinti devizaárfolyamon átszámított forintérték, kivéve a forintért vásárolt valutát, devizát, amelynél a ténylegesen fizetett forint alapján kell a nyilvántartásba vételi árfolyamot meghatározni.

6.6. A kötelezettségek bekerülési értéke

Az egységes rovatrend kiadásaihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek összege.

A kapott előlegek bekerülési értéke az átutalt, megfizetett előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó összeg.

6.7. Importbeszerzés bekerülési értéke

A számla szerinti – levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – devizaösszegnek, valutaösszegnek a beszerzéskor, a szolgáltatás igénybevételekor érvényes Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban: MNB) által közzétett hivatalos devizaárfolyam szerinti árfolyamon átszámított forintértéke a termék, illetve a szolgáltatás értéke.

6.8. Egyéb gazdasági események bekerülési értékének meghatározása

Követelés fejében átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke

Az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonfelosztási javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke.

Csere útján beszerezett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke

Az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserébe adott eszköz eladási ára.

A térítés nélkül (a visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszköz, illetve az ajándékként, hagyatékként kapott eszköz, továbbá a többletként fellelt (a nem adminisztrációs hibából származó többlet-) eszköz bekerülési (beszerzési) értéke

Az eszköznek az állományba vétel időpontjában ismert piaci értéke, amennyiben jogszabály eltérően nem rendelkezik.

Ha az elszámolási szabályok piaci (forgalmi) értéken történő állományba vételt kötelezően előírnak, akkor a piaci, forgalmi értéket a következők szerint kell meghatározni:

- a) új eszközöknél az azonos vagy hasonló rendeltetésű, használati értékű, minőségű, és árfekvésű eszköz katalógusokban, árlistákban szereplő, illetve bolti ára. Amennyiben jelentős eltérés tapasztalható az egyes forgalmazók által alkalmazott árak között, ezek átlagát kell forgalmi értéknek tekinteni.
- b) előzőek hiányában forgalmi érték a vagyonértékelő által megállapított érték, amennyiben az eszköz egyedi értéke vagy mennyisége jelentős nagyságrendű. Jelentős a nagyságrend, ha az eszköz egyedi értéke vagy az eszközök összértéke várhatóan eléri az 1.000.000 Ft-ot. Ezen értékhatár alatt piaci forgalmi érték a becsült ár.
- c) használt eszközöknél a használtcikk kereskedők által alkalmazott eladási ár, ennek hiányában a vagyonértékelő által meghatározott vagy becsült érték, az új eszközöknél említett feltételekkel.

A vagyonértékelőt, vagy árszakértőt a kancellár jelöli ki.

Vagyonkezelésbe vett eszközök bekerülési (beszerzési) értéke

Vagyonkezelésbe vett eszközök – ideértve, ha a vagyonkezelői jog más vagyonkezelőtől való átvétellel, költségvetési szerv átalakításával, jogutód nélküli megszűnésével kapcsolatban keletkezik, de ide nem értve, ha a vagyonkezelői jog vásárlással, saját előállítással keletkezik - bekerülési értéke a vagyonkezelésbe adónál kimutatott bruttó érték. Az átvételt követően a vagyonkezelésbe adónál az átadásig esetleg elszámolt értékcsökkenést, értékvesztést a vagyonkezelésbe vevőnek nyilvántartásba kell vennie.

7. Sajátos szabályok a bekerülési érték megállapításánál

A bekerülési (beszerzési) érték részét képező tételeket a felmerüléskor, a gazdasági esemény megtörténtekor (legkésőbb az üzembe helyezéskor) kell számításba venni a számlázott összegben. Az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni, amennyiben az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig a számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, illetve a fizetendő összeget az illetékes hatóság nem állapította meg. Az így meghatározott érték és a ténylegesen számlázott vagy később módosított fizetendő (kivetett) összeg közötti különbözettel a beszerzési értéket a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában akkor kell módosítani, ha a

különbözet összege az adott eszköz értékét jelentősen módosítja. Amennyiben a különbség összege jelentősen nem módosítja az adott eszköz bekerülési (beszerzési) értékét, annak összegét a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában egyéb ráfordításként, illetve egyéb bevételként kell elszámolni.

Az eszköz értékének utólagos módosítása során akkor kell a különbség összegét jelentősnek tekinteni, ha az meghaladja az eredetileg elszámolt bekerülési érték 1 %-át, de legalább 100.000 forintot.

A tárgyi eszköz biztonságos üzemeltetéséhez, rendeltetésszerű használatához műszakilag szükséges tartozékok, tartalék alkatrészek akkor képezik a beszerzési ár részét, ha beszerzésük a tárgyi eszközzel együtt, az üzembe helyezés előtt történik. Nem képezi a tárgyi eszköz beszerzési árának részét az a tartozék illetve alkatrész, amely nélkül a tárgyi eszköz üzembe helyezhető.

Más tárgyi eszközhöz is használható (cserélhető) tartozék önállóan, egyedileg minősítendő tárgyi eszköznek vagy forgóeszköznek.

A tárgyi eszközöknél értéket növelő beszerzési költségként kell figyelembe venni a meglevő tárgyi eszköz bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának növelésével összefüggő munka, továbbá az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló felújítási munka költségét is, kivéve a tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási munkát.

Importbeszerzés esetén a bekerülési értéket – figyelemmel az Áhsz. 20. § (3) és (4) bekezdésére – az Sztv. 48. § (7) bekezdése szerint kell meghatározni.

Ha a beszerzés ellenértékének kiegyenlítése számla alapján devizában, valutában történik, akkor a számla szerinti – levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – devizaösszegnek, valutaösszegnek a beszerzéskor, a szolgáltatás igénybevételekor (teljesítéskor) érvényes, a Sztv. 60. § (4)–(6) bekezdései szerinti árfolyamon átszámított forintértéke a termék, illetve a szolgáltatás értéke.

8. A bekerülési értékbe beszámító kiadások megosztása

Nem alkalmazható vetítési alapként az egyedi bekerülési érték az eszköz beszerzéséhez kapcsolódó egyéb költségek megosztása esetén. Ha az adott költség több eszközhöz kapcsolódik, akkor képezheti az egyes eszközök bekerülési értékének részét, ha:

- a) az egy időben beszerzett, azonos használati értékű, minőségű és egységárú eszközöknél a felmerült költségek (szállítás, rakodás stb.) a darab szám alapján,
- b) az egy időben beszerzett, de nem azonos használati értékű, minőségű és egységárú eszközöknél a súly alapján a felmerült kiadások megoszthatók; amennyiben ez nem lehetséges, a kiadások nem képezik a bekerülési érték részét.

9. Külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelési szabályai

A külföldi pénzürtékre szóló eszköz, kötelezettség (kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség) forintértékének meghatározásakor a valutát, devizát az MNB által közölt, hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.

Ha az MNB által nem jegyzett és nem konvertibilis valutát, ilyen valutára szóló eszközöket és kötelezettségeket (kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket) kell forintra átszámítani, az átszámítást az Sztv. 60. § (5) bekezdése szerinti módon kell elvégezni. Ez esetben a valuta szabadpiaci árfolyamán – ennek hiányában országos napilapban a világ valutáinak árfolyamáról közzétett tájékoztató adatai alapján –, a választott hitelintézet vagy a Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által jegyzett devizára átszámított értéket kell a hitelintézet által jegyzett deviza devizavételi és deviza eladási árfolyamának átlagán vagy a Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon forintra átszámítani.

Az év végi értékelés munkamenete a következő:

- a) a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékének megállapítása,
- b) a fordulónapi érték meghatározása valamennyi külföldi pénzürtékre szóló tételnél (részesedések, követelések, valutakészlet, deviza, számlán lévő deviza, kötelezettség),
- c) az árfolyam-különbözetek megállapítása valamennyi külföldi pénzürtékre szóló tételre külön-külön (ez gyakorlatilag az előző két feladat különbsége),
- d) az összevont árfolyam-különbözet nagyságának meghatározása, majd minősítése,
- e) amennyiben az Egyetem Számviteli Politikájában meghatározottak szerint jelentős összegű az év végi összevont nem realizált árfolyam-különbözet, ezt a főkönyvi könyvelésben is rögzíteni kell, egyenként minden külföldi pénzürtékre szóló tételnél.

A valuta- és devizaszámlák esetében az árfolyam-különbözeteket – jellegüknek megfelelően – bevételként vagy kiadásként kell elszámolni.

Ha a nyilvántartásban lévő külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értéke és a fordulónapi árfolyamon számított értéke közötti különbözete összege a Számviteli Politikában meghatározott jelentős összeget nem éri el, akkor nem kell módosítani a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékét.

A devizás értékelések során elvégzett számítások az év végi értékelés dokumentációját képezik.

III. AZ ÉRTÉKCSÖKKENÉS ELSZÁMOLÁSÁNAK SZABÁLYAI

1. Terv szerinti értékcsökkenés

1.1. Immateriális javak, tárgyi eszközök értékcsökkenése

Az immateriális javak, tárgyi eszközök után terv szerinti értékcsökkenést kell elszámolni.

Az értékcsökkenésre a (2)–(4) bekezdésben foglalt eltérésekkel az Sztv. 52. § (1), (2) és (5)–(7) bekezdéseit kell alkalmazni:

- a) az immateriális javaknak, a tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési értékét (beszerzési, illetve előállítási) azokra az évekre kell felosztani, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogják (az értékcsökkenés elszámolása),

- b) az évenként elszámolandó értékcsökkenésnek a bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – maradványérték megállapítása esetén a maradványértékkel csökkentett bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – vagy a nettó értékhez (a terv szerint elszámolt értékcsökkenéssel csökkentett bruttó értékhez) viszonyított arányát, vagy a bekerülési értéknek a teljesítménnyel arányos összegét, illetve az értékcsökkenés évenkénti abszolút összegét az egyedi eszköz várható használata, ebből adódó élettartama, fizikai elhasználódása és erkölcsi avulása, az adott tevékenységre jellemző körülmények figyelembevételével kell megtervezni, és azokat a nyilvántartásokon történő rögzítést követően a rendeltetésszerű használatbavételtől, az üzembe helyezéstől kell alkalmazni. Az üzembe helyezés időpontja az eszköz rendeltetésszerű használatbavételének a kezdő időpontja. Az üzembe helyezést hitelt érdemlő módon dokumentálni kell.

Terv szerinti értékcsökkenést a már rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett immateriális javak, tárgyi eszközök után kell elszámolni addig, amíg azokat rendeltetésüknek megfelelően használják.

A kisértékű immateriális javak bekerülési értékét a beszerzést, a kisértékű tárgyi eszközök bekerülési értékét az üzembe helyezést, használatba vételt követően, legkésőbb a negyedévi záraskor kell terv szerinti értékcsökkenésként egy összegben elszámolni.

1.2. Az értékcsökkenési kulcsok

Az immateriális javak esetén a terv szerinti értékcsökkenés leírási kulcsa

- a) vagyoni értékű jogoknál 16% vagy a tervezett használati idő alapján megállapított lineáris kulcs,
- b) szellemi termékeknél 33%,
- c) az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok terv szerinti értékcsökkenésének leírási kulcsa azonos annak az ingatlannak a leírási kulcsával, amelyhez az adott vagyoni értékű jog kapcsolódik.

A fenti leírási kulcsokat a 2014. január 1-je után beszerzett, létesített eszközökre kell alkalmazni. Az előírás nem érinti a 2014. január 1-ét megelőzően üzembe helyezett, használatba vett eszközök korábban megállapított terv szerinti értékcsökkenési leírási kulcsát, korábban elszámolt terv szerint értékcsökkenését, és a hátralévő időszakban még elszámolandó terv szerinti értékcsökkenés elszámolásának szabályait.

A tárgyi eszközök terv szerinti értékcsökkenését a Tao tv. 2. számú mellékletében meghatározottak szerint kell elszámolni. Nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés a földterület, a telek (a bányaművelésre, veszélyes hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek kivételével), az erdő, a képzőművészeti alkotás, a régészeti lelet bekerülési (beszerzési) értéke után, és az üzembe nem helyezett beruházásnál. Nem lehet terv szerinti értékcsökkenést elszámolni az olyan eszköznél, amely értékből a használat során sem veszít, vagy amelynek értéke - különleges helyzetéből, egyedi mivoltából adódóan - évről évre nő.

1.3. Maradványérték meghatározása

Az Egyetem nem határoz meg maradványértéket a 25 millió Ft bekerülési érték alatti gépek, berendezések, felszerelések, járművek terv szerinti értékcsökkenésének megállapításánál.

Maradványértéket kell megállapítani minden 2014. január 1-je után állományba vett:

- a) ingatlannál (értékhatártól függetlenül), - mértéke 10%
- b) 25 millió Ft bekerülési érték feletti gépeknél, mértéke 10%, vagy a műszaki becsléssel megállapított érték.

2. Terven felüli értékcsökkenés

Terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni az immateriális jószágnál, a tárgyi eszközönél akkor, ha

- a) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke,
- b) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a vállalkozási tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan,
- c) a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

Az Egyetem év végi értékelés alapján nem számolhat el terven felüli értékcsökkenést, így emiatt év végén nem kell értékelni azokat az eszközöket, melyeknél terv szerinti értékcsökkenést számolt el.

Nem lehet, illetve nem kell terven felüli értékcsökkenést elszámolni:

- a) a 0-ra leírt állománynál,
- b) a többletként fellelt eszközökre,
- c) a térítésmentesen átvett eszközökre,
- d) ajándékba, hagyatékként kapott eszközökre.

A már elszámolt terven felüli értékcsökkenést, ha az eszközök piaci értéke jelentősen meghaladja a könyv szerinti értékét, és az alacsonyabb értéken való értékelés okai már nem, illetve csak részben állnak fenn, a saját tőkével szemben részben, vagy egészben vissza kell írni. A visszaírást a piaci értékig kell végrehajtani, de legfeljebb a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékig növelhető az eszköz értéke (ha ez kisebb, mint a piaci érték).

A visszaírások összege egyedi eszközönként nem haladhatja meg a terven felüli értékcsökkenések egyedi eszközökre vonatkozó halmozott összegeit.

A visszaírást akkor kell végrehajtani, ha a piaci érték és a könyv szerinti érték különbözete jelentős. A jelentős összeget a visszaírásnál a terven felüli értékcsökkenésnél leírtak szerint kell meghatározni.

IV. A MÉRLEGBEN SZEREPLŐ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSÉNEK SZABÁLYAI

1. Eszközök

Immateriális javak, tárgyi eszközök értékelése:

- a) A mérlegben az immateriális javakat, tárgyi eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével.
- b) Az értékhelyesbítést külön kell kimutatni az eszközök értékhelyesbítésének forrásával azonos összegben.
- c) A tárgyi eszközök között a könyvviteli mérlegben azokat a használatba vett, üzembe helyezett eszközöket – földterület, telek, telkesítés, épület, építmény, gép, berendezés és felszerelés, jármű, ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok – kell kimutatni, amelyek tartósan – közvetlenül vagy közvetett módon – szolgálják az Egyetem tevékenységét, továbbá az ezen eszközök beszerzésére és felújítására adott előlegek, beruházások összegét, valamint a tárgyi eszközök értékhelyesbítését.
- d) A bruttó 200.000 forint egyedi bekerülési (beszerzési és előállítási) érték alatti (kis értékű) tárgyi eszközök bekerülési értékét a beszerzéssel egyidejűleg terv szerinti értékcsökkenésként kell elszámolni. Az Egyetem év végéig használatba nem vett (raktáron lévő) kis értékű tárgyi eszközeit a mérlegben a beruházások között kell kimutatni.
- e) Üzemeltetésre, kezelésre átadott eszközként kell kimutatni az Egyetemnek azokat a tulajdonában lévő eszközeit, amelyeket nem saját maga vagy felügyelete alá tartozó intézménye üzemeltet, hanem azok üzemeltetését, működtetését, kezelését más gazdálkodó szervre bízta.
- f) A Sztv. előírásainak megfelelően a tárgyi eszközök esetében külön kell minősíteni a felújítási és karbantartási kiadásokat. A minősítés elvégzése kötelező, mivel kihatással van a tárgyi eszközök értékére és értékcsökkenésére.
- g) A mérlegben a tárgyi eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével.

Részesedések értékelése

A mérlegben a részesedéseket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

Vásárolt készletek értékelése

A mérlegben a vásárolt készleteket a mérleg fordulónapján használatba nem vett vásárolt készletek bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve a már elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével. A vásárolt készletek esetében az Egyetem a FIFO elv szerinti eljárást alkalmazza. A készleteket az analitikus nyilvántartásokban egyedileg azonosítható csoportokban kell nyilvántartani és értékelni.

Befejezetlen termelés, félkész termékek értékelése

A mérlegben a befejezetlen termelést, félkész termékeket, késztermékeket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

Pénzeszközök értékelése

A mérlegben a pénzeszközöket a mérleg fordulónapján a pénztárban lévő, a fizetési számlához kapcsolódó számlakivonatban szereplő értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

A devizaszámlán lévő devizakészlet mérlegben szereplő értékét a mérleg fordulónapjára vonatkozó, az Aht. 20. § (3) és (4) bekezdése szerinti devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell meghatározni.

Az értékelésből adódó árfolyam különbözeteket a devizás követelésekkel, kötelezettségekkel együtt – devizaszámlánként – kell kiszámolni és egyetemi szinten kell minősíteni. Az árfolyamkülönbözetet deviza számlánként kell könyvelni, az árfolyam veszteséget ráfordításként, az árfolyam nyereséget egyéb bevételként kell elszámolni.

Követelések értékelése

A mérlegben a követeléseket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

A mérlegben követelésként kell kimutatni a jogszabályokban meghatározott és a költségvetés alapján előírt befizetési kötelezettségek beszedéseit, az Egyetem által teljesített és az igénybe vevő által elfogadott, jogszerűen elismert termékek értékesítéséből, egyes szolgáltatások nyújtásából származó, behajthatatlannak nem minősített, általános forgalmi adót is tartalmazó fizetési igényeket, valamint rövid lejáratú kölcsönöket, visszerhesen átadott pénzeszközöket.

A követelés értékelése során a vevő minősítése alapján a beszámolója szerinti év mérleg-fordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél kell értékvesztést elszámolni.

A vevő (adós) minősítése során vizsgálni szükséges:

- a) a fizetőképességet, likviditási helyzetet és annak tartósságát,
- b) a vonatkozó szerződés alapján van-e lehetőség a garancia érvényesítésére,
- c) csődeljárást, felszámolási eljárást indítottak-e vele szemben, ha igen, akkor a követelés milyen mértékű kielégítésére lehet számítani.

Aktív időbeli elhatárolások értékelése

A mérlegben az aktív időbeli elhatárolásokat a könyv szerinti értéken kell kimutatni.

2. Források

Források értékelése

- a) a mérlegben a forrásokat a könyv szerinti értéken kell kimutatni,
- b) a mérlegben a források között kell kimutatni a saját tőkét, a kötelezettségeket, az Áhsz. 48. §-a szerinti egyéb sajátos forrás oldali elszámolásokat és a passzív időbeli elhatárolásokat.

A saját tőkén belül kell kimutatni a nemzeti vagyon induláskori értékét, a nemzeti vagyon változásait, a felhalmozott eredményt, az eszközök értékhelyesbítésének forrását és a mérleg szerinti eredményt. A saját tőke elemeit a számviteli bizonylatok, vagy más okiratok tartalma szerint kell minősíteni, értékelni.

A mérlegben a kötelezettségeket a költségvetési évben és a költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek, ezen belül a költségvetési kiadások kiemelt előirányzatai és finanszírozási kiadások szerinti tagolásban kell kimutatni.

A mérleg a kötelezettségek között tartalmazza az Áhsz. 48. § (10) bekezdése szerinti kötelezettség jellegű sajátos elszámolásokat is. A fizetési kötelezettségek minősítésénél azt kell figyelembe venni, hogy a teljesülés tárgyévben, vagy a tárgyévet követő évben esedékes.

A nemzeti vagyon induláskori értékeként a 2014. január 1-jén meglévő, a nemzeti vagyonba tartozó eszközök bekerülési értékének forrását kell kimutatni, amely szerint a 2014. január 1-jét követően a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök és forgóeszközök Áhsz 15. § (2)-(3a) bekezdése, 16/A. §-a és a 49/A- 49/B. §-ok szerinti jogcímeken elszámolt változásait kell kimutatni.

A sajátos forrásoldali elszámolásokat a számviteli bizonylatok tartalma szerint kell minősíteni, értékelni.

A mérlegben a passzív időbeli elhatárolásokat könyv szerinti érteken kell kimutatni.

A fejlesztési célú támogatásokhoz kapcsolódó passzív időbeli elhatárolások könyvelését az év végi zárlati tevékenységek keretében kell végrehajtani.

Saját tőke értékelése

A saját tőkébe tartozó forrásokat a mérlegben a könyv szerinti értéken kell kimutatni.

Kötelezettségek értékelése

A kötelezettségeket a mérlegben a könyv szerinti értéken kell kimutatni.

V. ÉRTÉKVESZTÉS ELSZÁMOLÁSI SZABÁLYAI

Az Egyetemnek az Sztv.-ben meghatározott eszközök után értékvesztést kell elszámolni.

Ezek az eszközök a következők:

- a) készletek,
- b) követelések,
- c) nem a Kincstárban vezetett pénzeszköz számláknál.

A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök és forgóeszközök között kimutatott részesedések, értékpapírok, készletek és a követelések értékvesztésének elszámolása során akkor kell a különbözetet jelentős összegűnek tekinteni, ha az értékvesztés összege meghaladja a bekerülési érték 10%-át. Az értékvesztés tartós jellege nem vizsgálható.

Az értékvesztéseket minden esetben dokumentálni szükséges (pl.: felszámolási eljárás, végelszámolási eljárás, végrehajtás folyamatáról nyert információk).

a) Vásárolt készletek (anyag, áru) értékvesztése

Az elemi költségvetési beszámoló elkészítése előtti leltározás során a készleteket meg kell vizsgálni abból a szempontból, hogy csökkent értékűek-e (vonatkozó előírásoknak nem felel meg, felhasználása kétségesse válik, vagy eredeti rendeltetésének már nem felel meg, mert pl. szavatossági ideje lejárt), az átlagár módszer szerint értékelt készlet nyilvántartási értéke az elemi költségvetési beszámoló készítés időpontjában ismert piaci árnál magasabb-e.

Ha a vásárolt készlet bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a mérlegben a tényleges piaci értéken, ha pedig a saját termelésű készlet (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állat) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert és várható eladási ára, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával kell csökkenteni.

Az értékvesztést a használhatósági foknak megfelelő nyilvántartási árnak, az elemi költségvetési beszámoló készítés időpontjában ismert piaci árnak megfelelő összegig kell elszámolni.

Tartós az eltérés, ha az előző elemi költségvetési beszámoló készítéskor is fennállt, jelentős, ha az összege meghaladja az eszköz bekerülési értékének 20%-át, vagy a 100.000 Ft-ot.

A vásárolt készlet bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értékét, illetve a saját termelésű készlet bekerülési (előállítási) értékét – az előzőekben foglaltakon túlmenően – csökkentetten kell a mérlegben szerepeltetni, ha a készlet a vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltétel, szakmai előírás stb.), illetve eredeti rendeltetésének nem felel meg, ha megrongálódott, ha felhasználása, értékesítése kétségesse vált, ha feleslegessé vált. A készlet értékének csökkentését – a különbözetnek

értékvesztésként történő elszámolásával – ez esetben addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatóságnak (az értékesíthetőségnek) megfelelő, mérlegkészítéskor, illetve a minősítés elvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken (legalább haszonanyagáron, illetve hulladékértéken) szerepeljen a mérlegben.

Az értékvesztés összege a – fajlagosan kis értékű – készleteknél az Egyetem által kialakított készletcsoportok könyv szerinti értékének arányában is meghatározható. Amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával a készlet könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a bekerülési értéket.

b) Követelések értékvesztése

A követelések minősítése alapján a mérleg-fordulónapon fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket, továbbá a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjellegű tételeket is) értékvesztést kell elszámolni – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósan mutatkozik és jelentős összegű.

A mérlegben a követelések között a vevőkkel, adósokkal, munkavállalókkal szemben fennálló és egyéb rövid lejáratú követelések, illetve a rövid lejáratra adott kölcsönök és ideiglenesen átadott pénzeszközök év végi állományát kell szerepeltetni.

Vevőkkel szembeni követelések

Az áruszállításból és szolgáltatásnyújtásból származó követelések – vevők tartozásai – közé a tárgyévben teljesített értékesítések, nyújtott szolgáltatások vevő által elismert, számlázott, áfát is tartalmazó forintösszegét kell a könyvviteli mérlegben kimutatni, mindaddig, amíg a követelést pénzügyileg nem rendezték, ki nem egyenlítették, illetőleg leírásra nem került.

Az áruszállításból és szolgáltatásnyújtásból származó követelések vevő által történő elismerésének folyamata:

- a) a Leltárkészítési és leltározási Szabályzatban meghatározott fordulónapra vonatkozóan kiküldött, és a vevők által elfogadott egyeztető levél,
- b) a könyvviteli mérleg fordulónapját követő, de az elemi költségvetési beszámoló elkészítését megelőző pénzügyi teljesítés a vevő részéről,
- c) a jogszabályon alapuló követelés év végi értékelése során a követelést elismertnek kell tekinteni, amennyiben jogszabály, határozat biztosítja az elismertséget, még akkor is, ha az adós vitatja azt.

Az adósok és vevők tartozását, azok megfizetését folyamatosan figyelemmel kell kísérni, a lejárt követelések behajtására a szükséges intézkedéseket meg kell tenni.

Az állományértékelésnél alkalmazandó szempontok:

Teljes értékű követelés:

- a) a teljesítéssel kapcsolatban mennyiségi, illetve minőségi kifogás nem merült fel,
- b) a tartozás összegét elismerték,
- c) a teljesítést igazolták.

Határidőn túli követelés: a teljes értékű követelésre vonatkozó feltételek fennállnak, de határidőn belül nem történik meg a fizetés.

Kétes értékű, bizonytalan megtérülésű követelés: a teljes értékű követelés feltételeinek csak egy része teljesül pl.: a tartozás összegével kapcsolatban kifogás merült fel.

A mérleg fordulónapján fennálló követelések (vevők, munkavállalókkal szembeni, egyéb) állomány minősítése az alábbi szempontok alapján történik:

- a) jó (90 napon belüli),
- b) közepesnél jobb (91-180 nap közötti),
- c) közepes (181-365 nap közötti),
- d) rossz (365 napon túli) kiegyenlítés esetén.

A követeléseket – kivéve a devizában fennálló követeléseket – a könyvviteli mérlegben az elismert, elfogadott összegben kell szerepeltetni. A követelésekkel kapcsolatos várható veszteségekre értékvesztést kell elszámolni, és a visszaírást is figyelembe véve kell számításba venni (a behajthatatlanná vált követeléseket a könyvviteli mérlegben nem kell szerepeltetni). A külföldi pénzürtékre – devizára - szóló követelést az elfogadott, elismert devizaösszegnek megfelelő – az Sztv. 60. § (5) bekezdése szerinti – árfolyamon átszámított forintértéken kell – figyelembe véve az elszámolt értékvesztést és visszaírást - a mérlegben kimutatni.

Értékvesztés összegének meghatározása a minősítési kategóriák alapján:

- a) jó: értékvesztés nem számolható el,
- b) közepesnél jobb: a követelés összegének 25%-a,
- c) közepes: a követelés összegének 50%-a,
- d) rossz: a követelés összegének 100%-a.

Az értékvesztést minősítési kategóriák szerint csoportosan, de egyedileg beazonosítható nyilvántartással alátámasztva kell elszámolni.

Az értékvesztés elszámolása nem minősül követelés elengedésnek, illetve törlésnek, vagyis nem jelenti azt, hogy az Egyetem lemondott az adott követeléséről.

Szállítókkal szembeni követelések

A szállítóknak adott előlegek év végi értékelésénél mindig a szállítókkal megkötött szerződésből kell kiindulni, és minden esetben figyelembe kell venni az előleggel érintett szerződés megvalósulásának összes körülményét.

Ez az alapvető követelmény abból következik, hogy az előlegek esetében a „megtérülés” jellemzően nem az előleg visszafizetéséhez, hanem a szerződésben foglalt materiális teljesítésének állásához, annak megtörténtéhez kapcsolódik.

Abban az esetben, ha a szerződés az abban foglaltaknak megfelelően folyamatban van, vagy lezárult és a teljesítés elfogadása folyamatban van, az előlegek külön értékelése nem lesz indokolt, mert az előleggel az elszámolás a számlában/végszámlában meg fog történni, azaz a teljesítmény után a teljesítést követően fizetendő vételárból az előleg levonásra kerül. Ebben az esetben év végi értékelési kötelelem nincs, a mérlegérték a bekerülési értékkel azonos.

Az előlegek év végi leértékelésének akkor van relevanciája, ha a szerződés megghiúsult, vagy a megghiúsulás várható. Ebben az esetben az előleg valós tartalma klasszikus pénzköveteléssé válik, amelyre mind a behajthatatlan követelésekre, mind az értékvesztett követelésekre vonatkozó szabályok érvényesülnek és érvényesítendők.

Mindemellett nem lehet kizárni, hogy még a szerződés megghiúsulása esetén is lehetnek olyan események, amelyek befolyásolják az előleg, mind pénzkövetelés összegét, megtérülésének esélyét.

Ezért az értékelésnél figyelembe kell venni, azt is, hogy az előleg folyósítása milyen feltételhez kötötten valósult meg. pl.: beruházási, fenntartási, javítási szerződések esetén jellemző, hogy az előleg a szállító anyagbeszerzésének megfinanszírozását célozza, amely anyag már a kivitelezés helyszínére kiszállításra kerül, azaz az Egyetem birtokában van.

Ebben az esetben mérlegelni kell, hogy ezen anyag hasznosítható-e és milyen értékben az Egyetem céljaira és ennek megfelelően kell megállapítani az értékelendő követelés, az előleg összegét.

Az előlegek értékelése tehát nem csak az előleg könyv szerinti ténylegesen kifizetett összegének, mint követelésnek a minősítését jelenti, hanem az összeg mérlegértékelés időpontjában fennálló jogszerűségének vizsgálatát is igényli.

Behajthatatlan követelés

A Sztv. 3. § (4) 10. pontja és az Áhsz 1. § (1) bekezdése szerint behajthatatlannak kell minősíteni azt a követelést:

- a) amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi (amennyiben a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik, az óvatosság elvéből következően a behajthatatlanság – nemleges foglalási jegyzőkönyv – vélelmezhető),
- b) amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett,
- c) amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet, amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,
- d) amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással, a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a fizetési meghagyásos eljárás, a végrehajtás veszteséget eredményez, vagy növeli a veszteséget), amelynél

az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltan” nem járt eredménnyel,

- e) amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
- f) amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

Behajthatatlan követelést (a behajthatatlanságról szóló dokumentumok ismeretében) a könyvviteli mérlegben kimutatni nem lehet, azt hitelezési veszteségként a különféle egyéb ráfordításként (8435 főkönyvi számla) le kell írni, kivéve a munkabérelőleg és az elszámolásra adott előleg értékvesztését, amit végleges kiadásként kell elszámolni. Behajthatatlan követelésre értékvesztés nem számolható el.

A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell.

c) Pénzeszközök értékvesztése

A pénzeszközöknél az értékvesztést akkor kell alkalmazni, ha az adott pénzeszköz számlát vezető hitelintézet a számlán levő összeget nem tudja a számlatulajdonos Egyetemnek maradéktalanul a rendelkezésére bocsátani.

Nem lehet értékvesztést elszámolni a Magyar Államkincstár által vezetett fizetési számlák esetében.

Terven felüli értékcsökkenés és értékvesztés visszairásának szabályai

Ha az értékvesztéssel, terven felüli leírással érintett eszközök könyv szerinti értéke alacsonyabb, mint ezen eszközök eredeti bekerülési értéke és az alacsonyabb értéken való értékelés (immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a terven felüli értékcsökkenés, egyéb eszközöknél az értékvesztés-elszámolás) okai már nem, illetve csak részben állnak fenn, a leírásokat meg kell szüntetni (immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a már elszámolt terven felüli értékcsökkenés, egyéb eszközöknél az elszámolt értékvesztés összegének csökkentésével), – a megbízható és valós összkép érdekében – az eszközt piaci értékére, legfeljebb a nyilvántartásba vételkor megállapított bekerülési értékére, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékére az egyéb bevételekkel szemben, illetve a pénzügyi műveletek ráfordításait csökkentő tételként vissza kell értékelni (visszaírás). A terven felüli értékcsökkenés, az értékvesztés visszairását a mérleg fordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.

A visszaírást akkor kell végrehajtani, ha a piaci érték és a könyv szerinti érték különbsége jelentős. A jelentős összeget a visszaírásnál a terven felüli értékcsökkenésnél leírtak szerint kell meghatározni.

Amennyiben az egyedi eszköz mérleg készítéskori piaci értéke jelentősen meghaladja a könyv szerinti értékét, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékét, akkor a különbség összegével csökkenteni kell az elszámolt terven felüli értékcsökkenés, az elszámolt értékvesztés összegét és az egyéb bevételekkel szemben, a részesedések, értékpapírok, értékvesztésénél a pénzügyi műveletek ráfordításainak csökkentésével növelni kell az adott eszköz könyv szerinti értékét. A különbözettel a könyv szerinti értéket az adott eszköz nyilvántartásba vételkor számításba vett értékéig – a bekerülési érték összegéig, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékig – kell növelni (visszaírás összege).

A visszaírás összege nem lehet több, mint a korábban terven felüli értékcsökkenésként, értékvesztésként elszámolt összeg.

A visszaírt értékvesztés összege nem haladhatja meg az elszámolt értékvesztés összegét.

Készleteknél, amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja a könyv szerinti értéket, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással kell csökkenteni. Az értékvesztés – visszaírással a készlet könyv szerinti értéke – nem haladhatja meg az értékvesztés elszámolása előtti könyv szerinti értéket.

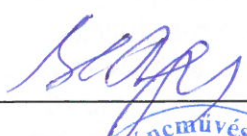
Amennyiben a követelés minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a követelés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a nyilvántartásba vételi (devizakövetelés esetén az Sztv. 60. § (5) bekezdése szerinti árfolyamon számított) értékét.

VI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

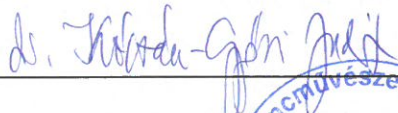
A Szabályzat az elfogadás napját követő napon lép hatályba.

A Szabályzatot az érintett dolgozóknak meg kell ismerni.

Budapest, 2018. november „   ”.

Dr. Bolvári Takács Gábor
rektor

dr. Kóczán-Győri Judit
kancellár

